

PORTRÄTT / PETER FISCHIER

FÖDD: 1962.

BOR: i Norrköping.

YRKE: elektriker.

FAMILJ: två söner, 13 och 15 år.

INTRESSEN: datorn, foto, chuan-fa (kampfilosofi för att utveckla sig mentalt och fysiskt).

HÖRSELSKADA: barndomshörsel-skadad.

ÖVRIGT: har läst tyska och pluggat i München. Har ljudanpassat sitt kök, bland annat med hjälp av en gum-mimatta avsedd för bilgolvet under diskbänken. Har varit aktiv i Kyrkans ungdom.

Ingen ser oss

på skuggsidan

Peter Fischier prövade att starta eget som slingtekniker 1999. Senare samma år blev han sjukskriven för utbrändhet. 2006 fick han sjukersättning.

– Jag såg inte utbrändhetssignalerna förrän det var för sent, säger han.

Han tycker att det ofta framställs en allt för positiv bild av hörselskadades situation i Auris och i andra tidningar.

– I tidningsintervjuer är det väldigt mycket positiva exempel. Det kan väl vara bra, men vi som är på skuggsidan syns aldrig. Och vilken bild får då makthavarna av hur det är att vara hörselskadad?

TEXT: STEFAN ANDERSSON FOTO: GUNILLA LUNDSTRÖM

PETER FISCHIER, 46, ÖPPNAR DÖRREN och släpper in oss i sin välstädade lägenhet. Det hänger långa gardiner i alla rum för att förbättra ljudmiljön och det ser prydligt ut.

Själv ser han också prydlig ut och berättar eftertänksamt om sin situation på "skuggsidan" som han säger när vi har satt oss ner i hans kök. Ett kök som han har ljudanpassat själv eftersom han även, liksom många hörselskadade, är känslig för ljud.

– Lyssna här, säger han och släpper en gaffel på ena sidan av diskbänken: "Dunk". Och här: "Skräll", som det brukar låta på en diskbänk.

Det mer diskreta dunket beror på att Peter har lagt in en asfaltmatta av samma typ som används i bilar under diskbänken.

– Jag har också besticklådor med inbyggda dämpare så att det inte ska låta lika mycket när jag lägger ned besticken.

Men artikeln skulle inte handla om hur man ljudanpassar sitt kök även om det kanske kan vara ett par bra tips.

När Peter beskriver sina utbrändhetssymtom jämför han det med fibromyalgi.

– Det värker i musklerna. Det påminner om mjölksyrevärk och kan komma när som helst. När jag mådde som sämst kändes det som om jag hade kört huvudet i en betongvägg, säger han.

Redan i början på 1990-talet hade han fått de första symtomen på utbrändhet.

– Jag fick anstränga mig mycket för att lyssna och koncentrera

mig och var fruktansvärt trött. I samma veva började jag en utbildning till energiingenjör i Borås där vi bodde då.

I skolan var det dålig ljudmiljö och ungefär i samma veva fick Peter och hans dåvarande fru sin första son.

– Då blev det också mycket med föräldraskapet. Gruppmöten med andra föräldrar, otextade filmer på barnvårdscentralen och så vidare. Det gjorde att jag blev ännu tröttare och kände mig utanför.

Efter att Peter och hans fru fått sin andra son (1995) bestämde de sig två år senare för att flytta tillbaka till Norrköping där hans fru kommer från.

Uppväxt i Norrtälje

Peter är själv född i Uppsala, men uppväxt i fosterhem i Norrtälje.

– När jag var ungefär tre år hade min mamma en ganska jobbig social situation. Hon orkade inte längre och jag blev placerad på ett barnhem i Södertörn, Tungelsta. Då hade fortfarande inte min hörselskada upptäckts och min språkutveckling var väldigt försenad, säger han.

– Folk kunde ropa åt mig utan att jag reagerade, men ändå var det tydligen ingen som ens hade tänkt på att jag kunde vara hörselskadad.

Peter har en bergsklättrare i örat.

forts. —————

”Vi som har sjuk- ersättning faller lätt mellan stolarna.”

i högstadiet och det var många nya lärare.

Hörselvården kom och informerade, till exempel om att läraren alltid ska upprepa frågor som ställs av de andra eleverna.

– Men det glömdes oftast bort snabbt och jag fick bara höra svaret, men inte frågan. Då kände man bara ”Suck”, säger han.

Peter tog sig igenom skolan och i gymnasiet gick han en tvåårig elektrikerutbildning.

– När jag slutade våren 1984 fanns det inga jobb som elektriker i Norrtälje. Jag ville inte bo i Stockholm så jag hittade ett jobb på en installationsfirma i Nynäshamn och flyttade dit.

Efter drygt ett år började Peter på militärbasen på Muskö som elektriker där han blev kvar till 1989.

Pluggade tyska i München

I samband med Berlinmurens fall blev han intresserad av Tyskland och att lära sig språket. På hösten 1989 tog han tjänstledigt och gick en kurs i tyska på Visingsö. Efter det åkte han till München för att plugga tyska ”på plats” i fyra månader.

– Jag bodde inneboende hos en familj, pluggade tyska och gick även på andra föreläsningar på kvällarna. Hörselmässigt fungerade det jättebra, jag hade fått låna en trådlös mikrofon och mottagare från hörcentralen och jag upplevde att alla där var väldigt positivt inställda till att jag var hörselskadad. Jag ”fick” vara hörselskadad och det var inget konstigt.

Efter fyra månader i München bestämde han sig för att studera på Brightons folkhögskola där han läste engelska i två månader. Där träffade han också sin blivande fru, numera exfru.

– Hon kom från Norrköping så jag tog sikte på att få jobb där och började som installationselektriker. Men sommaren 1991 slog byggkrisen till och jag blev arbetslös.

Peter sökte en utbildning till energiingenjör vid högskolan i Borås och han och flickvännen flyttade dit.

Så småningom flyttade alltså Peter och hans fru (vilket hon blev 1993) tillbaka till Norrköping.

Satsade på installation av slingor

Under andra halvan av 1990-talet gick Peter olika arbetsmarknadsutbildningar och var föräldraledig om vartannat.

– Jag gick en utbildning som kallades Framtidshuset och fick då idén att starta ett eget företag som bland annat skulle syssla med installation och service av teleslingor, säger han.

– Jag hade då inte förstått att jag redan hade symtom på utbrändhet. Jag tror att man själv måste ha varit med om det en gång, annars ser man det inte förrän det är för sent. Jag hade också svår tinnitus och sömnsvårigheter.

Efter ett halvår som egen företagare gick det inte längre. Peter fick diagnosen utbränd.

– Jag var inte kontaktbar och klarade inte att läsa eller koncentrera mig. Min läkare ansåg att utbrändheten hade samband med hörselskadan, säger han.

Han har inte fått någon rehabilitering under tiden sedan han blev sjukskriven.

– I och med att jag hade startat eget företag och inte var anställd någonstans så får man inte lika mycket hjälp, säger han.

Situationen hemma blev också jobbig berättar Peter. Han och

Hörselskadan upptäcktes inte förrän han något år senare blev placerad i en fosterfamilj i Norrtälje.

– Jag fick min första hörapparat och plötsligt kunde jag höra fågelkvitter och min första reaktion var: ”Vad var det där?”.

Men även med hörapparat hade Peter svårt att höra, särskilt ”s-ljud”.

– För att träna fick jag en särskild liten låda kopplad till en mikrofon som reagerade bara på ”s”, så att jag skulle träna på att avläsa ”s”.

Teckenspråk var aldrig aktuellt.

– Det var väl nästan förbjudet på den tiden. Och vem skulle jag teckna med?

Han tycker att fosterföräldrarna försökte engagera sig på ett bra sätt.

– Vi hade bland annat slinga i hemmet och de såg även till att jag fick stöd från hörselvården.

Jag satt ofta i biblioteket

Men skolan är inte något han minns med glädje.

– Att gå i integrerad klass tycker jag så här i efterhand var ren skit. Vad det resulterade i var att jag var vansinnigt trött när jag kom hem från skolan. Jag hade ofta huvudvärk och brukade ofta äta magnecyl, säger han.

– Alla pratade i munnen på varann och det var svårt att hänga med. På rasterna satt jag ofta i biblioteket för att slippa prata.

Det fanns mikrofon och slinga i skolan, men lärarna hade ofta svårt att komma ihåg att använda det. Särskilt när Peter kom upp

hans fru skiljde sig 2006.

– Det kan vara svårt att få förståelse från sin partner hur det är att höra dåligt. Till exempel kan det lätt bli så att istället för att gå till den som hör dåligt när man ska säga något så kanske man höjer rösten och sedan tar barnen efter det beteendet.

Han säger att han i dag har bra kontakt med sin exfru.

– I alla fall när det gäller barnen har vi väldigt bra kontakt.

Men det är inte alltid så lätt att vara hörselskadad tonårspappa.

– Jag har försökt säga till min äldste son att det inte är någon idé att ringa mig på mobilen eftersom jag inte hör utan att han ska skicka sms istället. Men det vill han inte. Han skickar sms till sina kompisar, men till mig ringer han...

Peter har fortfarande tinnitus, men i dag lider han inte lika mycket av den.

– För två år sedan var jag med i en KBT-behandling via webben. Tack vare den har jag tränat bort en del av uppmärksamheten på tinnitus, säger han.

Han har fortfarande svårigheter med sömnen.

– Till och från har jag använt sömntabletter. Jag brukar försöka träna Chuan-fa (en sorts österländsk kampsport som mest handlar om koncentration och meditation). Men nu har jag varit tvungen att göra ett uppehåll på grund av värken i kroppen.

De senaste två åren har även Peter hörsel försämrats.

– När jag testade hörseln senast så tog läkaren själv upp frågan om cochleaimplantat och jag kommer troligen att göra en CI-utredning i höst.

Men Peter Fischier önskar att han kunde komma ut och arbeta även om till och med Försäkringskassan har uppmanat honom att ta det försiktigt.

– Jag hoppas ju och vill gärna det. Men vi som har sjukersättning faller lätt mellan stolarna. Försäkringskassan säger "Du kan få rehabilitering om du har ett jobb". Och arbetsgivarna säger: "Hur ska vi våga anställa dig om vi inte vet att du klarar att jobba". ●

Missa inte dina medlemsförmåner!

Som medlem i HRF får du en rad förmånliga rabatter och erbjudanden.

Rabatt på telefoner/telefonhjälpmedel. HRF Hörteknik AB erbjuder HRF-medlemmar 5 procent rabatt på anpassade telefoner med bra ljud, teleslinga med mera, samt på telefonhjälpmedel. För mer information och beställning: tel 08-457 55 00, www.hrfteknik.se

Juridiska råd, utan kostnad. Alla kan vända sig till Hörsellinjen med frågor om försäkringar, arbetsskador med mera. Men vid svåra fall kan du som är medlem dessutom bli erbjuden råd från HRFs juridiske konsult. Mer information: Hörsellinjen 0771-888 000, www.horsellinjen.se

Barn- och ungdomsförsäkring. HRF-medlemmar kan teckna en sjuk-/olycksfallsförsäkring för barn, utan hälsoprövning av barnet. Mer information: www.folksam.se eller närmaste Folksam-kontor.

Rabatt på mobiler. Alla HRF-medlemmar får 5–15 procent rabatt på butikspriset på Dialects telefonprodukter, t ex mobiler med tillbehör. Mer information: tel 020-42 02 02 eller www.dialect.se

Rabatt på resor/hotell. HRF-medlemmar får rabatt på grupp- och konferensbokningar samt affärsresor med Tallink Silja till Helsingfors, Åbo, Tallinn, Riga och Mariehamn samt specialpris på Tallink Siljas hotell. För bokning och frågor: tel 08-22 08 30. Uppge ditt medlemsnummer och HRFs avtalsnummer: 6874.

Billigare hotell. Alla HRF-medlemmar får rabatt hos hotellkedjan Scandic, som har satsat på tillgänglighet. Bokning: tel 08-517 517 00. Uppge HRFs avtalsnummer: D 359 118 544.

Medlemsförsäkring. Som HRF-medlem omfattas du av HRFs olycksfallsförsäkring hos Folksam när du deltar i verksamhet anordnad av HRF.

Läs mer om dina medlemsförmåner på www.hrf.se/medlem